

اقدام پژوهی معلم:

بنا نهادن مردم‌سالاری دانشی

اقدام پژوهی معلم: بنانهادن مردم‌سالاری دانشی

تألیف: جرال‌ج. پای

ترجمه: منیره رضایی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

ناشران: دانشگاه فرهنگیان، وزارت آموزش و پرورش، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

«اقدام پژوهی معلم، بنانهادن مردم‌سالاری دانشی» کتابی است برای فارغ‌التحصیلان دوره تربیت معلم، معلمان مجرب، و مدیران. این کتاب برای استفاده در دوره‌های اقدام پژوهی از قبیل پژوهش معلم، اقدام پژوهی معلم، اقدام پژوهی آموزشی، سمینار پژوهشی و پژوهش در کلاس درس تهیه شده است. همچنین می‌تواند به‌عنوان متن تکمیلی برای دوره‌هایی در زمینه روش‌شناسی پژوهش، پژوهش کیفی، توسعه کارکنان، تغییر مدرسه، و سیاست‌گذاری و مدیریت آموزشی مورد استفاده قرار گیرد. در نهایت، منبع مفیدی برای برنامه‌های ضمن خدمت و توسعه کارکنان در آن دسته از مناطق آموزشی است که علاقه‌مند به اجرا گذاشتن رویکرد پژوهشی برای بهبود تدریس و یادگیری دانش‌آموزان هستند.

این کتاب به واسطه تأکید بر کمک به مدرسه‌ها برای ایجاد مردم‌سالاری‌های دانشی از طریق فرایند اقدام پژوهی معلم، متمایز از آثار دیگری است که در این حوزه موضوعی نگاشته شده‌اند. این متن نشان می‌دهد، مدرسه‌ها می‌توانند از طریق اقدام پژوهی معلم به موقعیتی تبدیل شوند که در آن معلمان رهبری

فکری را برای ساخت دانش مردم‌سالارانه، غیرسلسله‌مراتبی، برابری طلبانه، مشارکتی و مبتنی بر همکاری فراهم می‌کنند. در چنین مردم‌سالاری‌هایی، پژوهش بر هر جنبه‌ای از سازمان، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و فرهنگ مدرسه سایه می‌افکند. این بدان معناست که همه کارکردهای مدرسه از جمله تدریس، یادگیری، برنامه‌داری، رهبری، توسعه حرفه‌ای، همکاری دانشگاه-مدرسه و درگیر شدن والدین را می‌توان مورد پژوهش قرار داد. معلمان، دانش‌آموزان و والدین در انجام پژوهش در کلاس درس، مدرسه و جامعه همکاری می‌کنند تا برای ایجاد تغییر معنادار، دانش را بسازند. آن‌ها نسبت به روشنگری گروهی و بالابردن آگاهی متعهد می‌شوند تا توانایی بالقوه را برای تحکیم موقعیت خویش و نوسازی افزایش دهند. از اصول مردم‌سالاری در تعلیم و تربیت پشتیبانی کنند، دانش عملی اصیلی را بسازند که تغییری در زندگی دانش‌آموزان به وجود آورد و اصول عدالت اجتماعی را در مدرسه و جامعه برپا کنند. این کتاب در ایجاد تصویری از مدرسه به‌مثابه مردم‌سالاری‌های دانشی، در تلقی جامع آن از اقدام پژوهی به‌عنوان پارادایمی مولد و متمایز، و در مفهوم‌سازی دوباره آن از روایی پژوهش، مصمم و استوار است.

اهداف نگارش این کتاب عبارت‌اند از:

۱. توسعه درک و شناخت از اقدام پژوهی معلم به‌عنوان شیوه عمل فکری منحصر به فرد و انتقادی و شکلی از تفکر.
۲. آگاهی از اینکه اقدام پژوهی معلم چگونه می‌تواند گنجاندن فعال و مداوم صداها، غیرسنتی یعنی نظرات دانش‌آموزان و والدین را در فرایند پژوهش تقویت کند.
۳. تمرکز بر شناخت مبانی تاریخی، فلسفی و نظری اقدام پژوهی؛ درونی کردن اقدام پژوهی به‌مثابه چیزی بیش از یک رویکرد فنی به انجام پژوهش.
۴. توسعه درک و شناخت از اقدام پژوهی به‌عنوان پارادایمی در مقابل یک روش.
۵. توسعه دیدگاهی متفاوت و منحصر به فرد درباره صحت و اعتبار دیدگاهی که تنوعی از فرایندها را برای به نمایش گذاشتن و متمایز کردن قابلیت اعتماد اقدام پژوهی در برمی‌گیرد.
۶. دانستن اینکه معلمان، والدین و دانش‌آموزان چگونه می‌توانند از طریق اقدام پژوهی مبتنی بر همکاری، بنیان دانشی برای بهسازی تدریس و یادگیری، و بنانهادن مردم‌سالاری، دانشی به وجود آورند.
۷. آگاهی از اینکه شیوه‌های عمل اقدام پژوهی، به جای شیوه‌های منفصل و جدای از هم، فرایندهای جالب توجه و گرایش‌هایی فکری برای انجام یک بررسی پژوهشی هستند.
۸. آگاهی از چگونگی بنیان‌نهادن فرهنگ پژوهش مدرسه‌ای از طریق پژوهش مبتنی بر همکاری.
۹. شناخت نقش مدرسه و رشد حرفه‌ای به‌مثابه جایگاهی سازنده و مولد برای شکل دادن به مردم‌سالاری دانشی.
۱۰. توسعه چشم‌اندازهای خردمندانه به پیچیدگی‌ها، چالش‌ها و امکانات اقدام پژوهی برای تغییر شیوه عمل آموزشی.